

A KÚRIA végzése

Az ügy száma: Kvk.IV.37.935/2016/4.

A tanács tagja: dr. Kozma György a tanács elnöke; dr. Balogh Zsolt előadó bíró
dr. Hörcherné, dr. Marosi Ildikó bíró

Kérelmező: dr. C. Cs. A.

Kérelmezett: Nemzeti Választási Bizottság

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: kérelmező

Az ügy tárgya: A Nemzeti Választási Bizottság 120/2016. számú határozata

Rendelkező rész

- a Nemzeti Választási Bizottság 120/2016. számú határozatát megváltoztatja;
- Nonprofit Zrt. "M4 Sport" nevű médiaszolgáltatásában 2016. szeptember 28-án 20:40 perckor közlésre került „Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án.” jelmondatú, valamint a „Szavazzon október 2-án!” jelmondatú műsorszám közlésével megsértette a választási eljárásnak a politikai reklám közzétételéről szóló rendelkezését;
- kötelezi a szolgáltatót, hogy e végzés rendelkező részét a határozat közlésétől számított három napon belül a jogsértő közlésekkel azonos napszakban és ahhoz hasonló módon tegye közzé;
- megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

- [1] Magánszemély 2016. szeptember 29-én 8 óra 42 perckor kifogást nyújtott be a kérelmezetthez a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 208. § (1) bekezdése alapján a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. választási alapelveket és választási törvényt sértő magatartása miatt.
- [2] Előadta, hogy 2016. szeptember 28-án 20:40 perckor a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. "M4 Sport" nevű médiaszolgáltatásában közlésre került az alábbi reklám:
- 00:00:00 – 00:00:02 M4 Ajánló Ferencváros – UTE jégkorong közvetítés
00:00:02 – 00:00:07 M4 ajánló és reklám spot Társadalmi célú reklám
00:00:08 – 00:00:011 Egy fiatal férfi a következőt mondja: „Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án.”
00:00:12 – 00:00:15 Idősebb úr: „Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án.”

Kvk.IV.37.935/2016/4.

00:00:16 – 00:00:19 Fiatal hölgy: „Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án.”

00:00:19 – 00:00:22 Kék háttér, fehér szöveg, alatta narráció: „ Szavazzon október 2-án!”

00:00:22 – 00:00:24 Fehér kép, szöveg és címer „Készült Magyarország Kormánya megbízásából”

00:00:24 – 00:00:29 M4, Társadalmi Célú reklám, majd reklám

00:00:29 – 00:00:34 Nissan reklám

- [3] A kérelmező rögzítette, hogy a Kormányt, mint az országos népszavazásra javasolt kérdés szervezőjét az Nsztv. 69. §-a alapján megilleti az országos népszavazás kampányidőszakában a politikai reklám, mint a Ve. 140. § szerinti kampányeszköz használatának joga. Hivatkozott arra, hogy a Kormányt megillető időtartam a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. médiaszolgáltatásában 50 perc.
- [4] A kifogástevő szerint a kifogásolt reklám a Kormány kampánytevékenységének a része. Azáltal, hogy a részvételre buzdít, a Kormány érdekét szolgálja, a népszavazás érvényessége generális érdeke annak, aki a népszavazás kezdeményezője, majd szervezője. Véleménye szerint nem kell külön bizonyítani, hogy a Kormánnyal ellentétes állásponton lévők nagyobb része arra buzdítja a választókat, hogy ne vegyenek részt a népszavazáson, tehát a defenzív véleményt kifejtők a népszavazás érvénytelenségében érdekeltek.
- [5] A fentiek miatt a kifogásolt reklám politikai reklám és nem társadalmi célú reklám, rá a politikai reklám Ve.-ben foglalt előírásai vonatkoznak azzal, hogy a Kormány a népszavazás szervezőjeként az öt megillető 50 perc időtartam keretei között jelenhet csak meg. Kifogástevő szerint a Ve. alapelveit sérti az, hogy a népszavazás szervezője az öt megillető 50 perces időtartamon kívüli időtartamot is igénybe vett társadalmi célú reklám formájában. A Ve. alapvető rendelkezésein túl a kifogástevő a Ve. és a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) politikai reklámra vonatkozó rendelkezéseit is megjelölte a jelölt jogsértés alapjául.
- [6] A kifogástevő szerint ahhoz, hogy a tárgybeli reklám megjelenhessen, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. tevételes magatartása kellett, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. felelőssége, hogy a tárgybeli reklám "társadalmi célú reklámként" jelent meg. A Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt.-nek a reklámot a politikai reklámok blokkjában és a politikai reklám kifejezés feltüntetésével kellett volna közölnie a Ve. szabályai alapján.
- [7] Mindezek alapján kérte a kérelmezettet, hogy kifogásának adjon helyt, az Nsztv. 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ve. 218. § (2) bekezdésének a) pontja alapján a jogszabálysértés tényét állapítsa meg, és a b) pont alapján a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt.-t a további jogszabálysértéstől tiltsa el azzal, hogy a Ve. 152. § (1) bekezdés alapján kötelezze a médiatartalom-szolgáltatót, hogy a határozata rendelkező részét a határozat közlésétől számított három napon belül tegye közzé a politikai reklám közlésével egyező módon. Kérte továbbá bírság kiszabását is.
- [8] A kérelmezett a 120/2016. számú határozatában a kifogást elutasította. A kérelmezett alkotmánybírói és kúriai határozatokkal alátámasztva részletes indokát adta álláspontjának. Többek között kifejtette, hogy a kifogásolt műsorszám elhangzó „Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án” szöveg, a döntés legitimitása érdekében közvetlenül a népszavazáson való választópolgári részvételre biztatásként értékelhető, de nem a választói akarat befolyásolására irányul. Az NVB álláspontja szerint a kifogásolt műsorszám nem jut kifejezésre a Kormány álláspontja, abban nem hangzik el arra vonatkozó buzdítás, hogy a választópolgárok a népszavazáson való részvételük alkalmával a

Kvk.IV.37.935/2016/4.

Kormány kampányában megfogalmazottakkal egyezően döntsenek, hogy álljanak a Kormány mellé, vagy, hogy azonosuljanak annak a népszavazási kérdés kapcsán kifejtett véleményével. A kérelmezett álláspontja szerint a műsorszám nem a Kormánynak a 2016. október 2-ai népszavazás kapcsán elfoglalt álláspontját népszerűsíti, és nem hordoz politikai tartalmat, a műsorszám közérdekű üzenetként értékelhető.

A felülvizsgálati kérelem

- [9] A kérelmezett 120/2016. számú határozatával szemben a kérelmező felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, indítványozta a határozat megváltoztatását és kérte a Kúriát a kifogásban foglaltaknak helyt adni. A kérelmező szerint a kérelmezett 120/2016. számú határozata sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjait, az Nsztv. 69. §-át, a Ve. 146. § a) pontját, 147. § (5) bekezdését, a 147/A. § (4) bekezdését, a 147/E. §-t a 147/F. § (2) bekezdését és az Mttv. 203. § 55. pontját.
- [10] A kérelmező szerint a kampányidőszak idején a Kormány kampánytevékenységet végez, így ezen időszak alatt bármilyen olyan tevékenysége, amely az országos népszavazáshoz kapcsolódik és választási akarat befolyásolására alkalmas, az kampánytevékenységnek minősül. A népszavazás kezdeményezőjének, illetve szervezőjének általános célja, hogy a népszavazás érvényes legyen, így a kifogásolt reklám a Kormány céljának elérését szolgálja: legyen érvényes és eredményes a népszavazás. Véleménye szerint a kifogásolt reklámban a Kormány „nem”-mel szavazásra buzdítása és a részvételre ösztönzése összekapcsolódott. A kérelmezett okszerűtlenül jutott ellenkező álláspontra.
- [11] A kérelmező kifejtette, hogy a véleményformáló versengés része az is, ha valaki arra ösztönzi a választókat, hogy ne vegyenek részt a népszavazáson, és erre adekvát reakció a népszavazás szervezője részéről a részvételre buzdítás. Ezért a kifogásolt reklám része a Kormány által folytatott kampánytevékenységnek.

A döntés indokolása

- [12] A felülvizsgálati kérelem részben megalapozott.
- [13] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy a műsorszolgáltató helyesen minősítette-e a vitatott műsorszámot társadalmi célú reklámnak.
- [14] Az Mttv. 203. § 64. pontja értelmében „a társadalmi célú reklám a politikai reklámnak nem minősülő, üzleti érdekeltséget nem tartalmazó, reklámcélokat nem szolgáló, ellenérték fejében vagy anélkül közzétett felhívás vagy közérdekű üzenet, amely valamely közérdekű cél elérése érdekében kíván hatást gyakorolni a mediaszolgáltatás nézőjére vagy hallgatójára”. A társadalmi célú reklám esetében fogalmi elem a nézőben (hallgatóban) a hatás kiváltása, a célcsoport véleményének befolyásolása, annak középpontjában azonban nem egy párt, politikai aktor véleménye, álláspontja, hanem a közérdek áll.
- [15] A választási (országgyűlési, helyi önkormányzati és az európai parlamenti képviselők megválasztása) és a népszavazási eljárásokban a minél nagyobb számú választópolgári részvétel elérése közérdekű cél. A magas részvételi arány növeli a választások és a népszavazás eredményének a legitimitását {Kúria Kfv.IV.37.848/2016/3., Indokolás [23]}. Ezért a szavazáson való részvételre buzdítás olyan közérdekű üzenet, amely a nép általi

Kvk.IV.37.935/2016/4.

közvetlen vagy közvetett hatalomgyakorlás megvalósulása érdekében kíván hatást gyakorolni a műsorszám nézőjére, hallgatójára.

- [16] Az Nsztv. 69. §-a értelmében „[o]rszágos népszavazási kampányidőszakban politikai reklámot a kezdeményezés szervezői (...) tehetnek közzé”. A politikai reklám fogalmát a Ve. 146. § a) pontjában hivatkozott Mttv. 203. § 55. pontja adja meg, amely szerint a politikai reklám „valamely párt, politikai mozgalom vagy a Kormány népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, a reklámhoz hasonló módon megjelenő, illetve közzétett műsorszám”. Azokat a műsorszámokat kell politikai reklámnak tekinteni, amelyek a Kormány népszerűsítésére, a Kormány álláspontjának a támogatására felhívó tartalommal rendelkeznek.
- [17] Helyesen állapította meg a kérelmezett határozatában, hogy a társadalmi célú reklám és a politikai reklám közötti alapvető különbség az, hogy az előbbi közérdekű cél elérése érdekében kíván hatást gyakorolni a médiatartalom nézőjére (hallgatójára), az utóbbi célja a párt, mozgalom vagy a Kormány népszerűsítése, illetve a támogatásra való ösztönzés. A Kúria ezért osztotta a kérelmezett azon megállapítását is, amely szerint a népszavazáshoz való jog gyakorlására felhívó kormányzati aktivitás közérdeket szolgál.
- [18] A Kormányt ugyanakkor, mint az országos népszavazásra javasolt kérdés szervezőjét az Nsztv. 69. §-a alapján megilleti a kampányidőszakban a Ve. 140. §-a szerinti politikai reklám kampányeszköze is.
- [19] A társadalmi célú reklám és a politikai reklám szoros tartalmi kapcsolatot mutat. Erre utal az Mttv. fentiekben hivatkozott 203. § 55. és 64. pontjainak megfogalmazása is: a műsorszám akkor minősül társadalmi célú reklámnak, ha nem politikai reklám. Következésképpen ha a műsorszámban nincs olyan elem, amelynek célja – a jelen tényálláshoz kötődően – a Kormány népszerűsítése, vagy a Kormány támogatásának ösztönzése.
- [20] A kérelmezett számára a tényállás megállapítása tekintetében kötöttséget jelentő Ve. 43. § (1) bekezdésével szemben a Kúria előtti jogorvoslati eljárásban érvényesül a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) [Nsztv. 1. § (1) bekezdése, Ve. 228. § (2) bekezdése]. A Pp. 163. § (3) bekezdése értelmében „[a] bíróság az általa köztudomásúnak ismert tényeket valóban fogadhatja el. Ugyanez áll azokra a tényekre is, amelyekről a bíróságnak hivatalos tudomása van. Ezeket a tényeket a bíróság akkor is figyelembe veszi, ha azokat a felek nem hozták fel, köteles azonban a feleket e tényekre a tárgyaláson figyelmeztetni”.
- [21] A Pp. hivatkozott rendelkezése többirányú tartalommal bír. Eszerint a bíróság előtti eljárásban azokat a tényeket nem kell bizonyítani, amelyeket a bíróság köztudomásúnak fogad el, illetve az olyan tényeket, amelyekről a bíróságnak hivatalos tudomása van. Végül a Pp. az ilyen tények esetében hivatalbóli mérlegelést enged a bíró számára.
- [22] Ahogy arra a kérelmező hivatkozott felülvizsgálati kérelmében, a Kúria Kfv.I.37.891/2016. számú végzését megelőző eljárásban már szembesült azzal a ténnyel, hogy a kampányidőszakban voltak a részvételtől való távolmaradásra ösztönző kampánymagatartások is {Indokolás [22]}. A Kúriának tehát hivatalos tudomása van arról, hogy a kampánynak nem csak a feltett kérdés mikénti megválaszolása, hanem a részvétel vagy a távolmaradás is részét képezte, a választópolgári döntést tehát a kampányban résztvevők részéről többirányú befolyás érte.

Kvk.IV.37.935/2016/4.

- [23] A kifejtettek alapján a jelen ügyben megállapítható volt, hogy a népszavazási kampányban a politikai diskurzus részét képezte a részvételre és a népszavazástól való távolmaradásra ösztönző kampánytartalom. Ebben a kontextusban – hangsúlyozandó, hogy kampányidőszakban – a Kormány megbízásából készült, a részvételre ösztönző reklám nem függetleníthető a népszavazás szervezőjének céljától. Ezáltal a közlésben megjelent a Kormány támogatására való ösztönzés, ami azonban a politikai reklám ismérve. Mivel az Mttv. 203. § 64. pontja esetén a műsorszám akkor minősül társadalmi célú reklámnak, ha az nem politikai reklám, ezért a műsorszám önmagában vett közérdekű célját a jelen népszavazási kampány tartalma és iránya felülírta.
- [24] A Kúria megállapította, hogy – szemben a kérelmezett felülvizsgált határozatával – az „M4 Sport” nevű médiaszolgáltatásban 2016. szeptember 28-án 20:40 perckor közlésre került 29 másodperces műsorszám az Mttv. 203. § 55. és 64. pontja alapján nem társadalmi célú reklámnak, hanem a Ve. 146. § a) pontjába foglalt politikai reklámnak minősíthető.
- [25] A Kúria a Kvk.III.37.891/2016/3. számú határozatával helybenhagyta a kérelmezett 88/2016. számú határozatát, amely nem minősítette jogszerűtlenek Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának azon határozati javaslatait, amelyek szerint Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata egyetért és támogatja a Magyar Kormány kötelező kényszerbetelepítés elleni népszavazását, ezért arra kéri a soproni választópolgárokat, hogy vegyenek részt a 2016. október 2-ai népszavazáson. A Kúria fenti döntése értelmében „a kérelmező Nsztv. 69.§-ának megsértésre hivatkozása téves, hiszen az érintett határozatok nem minősülnek politikai reklámnak.”
- [26] A Kúria jelen ügyben hangsúlyozza, hogy a tényállás lényeges elemeiben tér el a Kvk.III.37.891/2016/3. számú határozat tárgyától. Míg az önkormányzatok esetén nem, addig jelen ügyben az Nsztv. 69. §-a alkalmazható, hiszen a reklámot a népszavazás szervezője tette közzé. A jelen ügyben az eldöntendő kérdés nem az volt, hogy a népszavazáson való részvételre buzdítás és meghatározott tartalmú döntésre ösztönzés megengedett-e vagy nem, mert számos kúriai döntés szól arról, hogy a népszavazás szervezője, a Kormány ilyen magatartást tanúsíthat, folytathat kampánytevékenységet. Jelen ügyben azt kellett eldönteni, hogy a műsorszolgáltatónál megjelent reklám társadalmi célú vagy politikai reklám-e, azaz alkalmazhatóak-e rá a médiaszolgáltatásban közzé tehető politikai reklámra vonatkozó, a népszavazási eljárásban is irányadó törvényi rendelkezések. Jelen ügyben tehát médiafelületen történő reklám megjelenéséről van szó, amelyre vonatkozó szabályok eltérnek a korábbi ügghöz kapcsolódó szabályrendszerétől.
- [27] Az Mttv. 32. § (1) bekezdése értelmében a politikai reklám, a közérdekű közlemény és a társadalmi célú reklám mint műsorszám közzétételének megrendelője nem gyakorolhat szerkesztői befolyást a műsorszolgáltatóra. A tartalom minősítése és a megfelelően minősített tartalom jogszerű közreadása a műsorszolgáltató felelőssége, akit a 32. § (3) bekezdése értelmében „[v]álasztási kampányidőszakban a választási eljárásról szóló törvény szabályai szerint (...)” járhat el.
- [28] A Ve. 147/A. § (4) bekezdése szerint „[a] közszolgálati médiaszolgáltató naponta három alkalommal, a 6-8, 12-14 és 18-20 óra között kezdődő időszakokban, megszakítás nélkül köteles biztosítani a politikai reklámok közzétételét. (...)” A felülvizsgálati kérelem, valamint annak mellékleteként, a műsorszámot tartalmazó CD tanúsága szerint a vitatott műsorszám

Kvk.IV.37.935/2016/4.

2016. szeptember 28-án 20:40 perckor, tehát nem a megfelelő időszámban került adásba. Ezért sérült az Mttv. 32. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Ve. 147/A. § (4) bekezdése is.

- [29] A kérelmezett 2016. július 18-án kelt 46/2016. számú határozatában megállapította, hogy a Magyarország Kormánya által kezdeményezett, „Akarja-e, hogy az Európai Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhasa nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését?” kérdésben 2016. október 2. napjára kitűzött országos népszavazás kampányidőszakában a Kormány –, mint a kezdeményezés szervezője – és a kezdeményezés szervezésében részt nem vevő, de országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező pártok politikai reklámjainak a Duna Médiaszolgáltató Zártkörűen Működő Nonprofit Részvénytársaság lineáris médiaszolgáltatásában való közzétételére rendelkezésre álló időtartam egyenként ötven perc.
- [30] A Kúria a fentiek szerint, a Ve. 218. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapította a jogszabálysértés tényét. A kérelmező kifogásában és felülvizsgálati kérelmében sem bizonyította, hogy a műsorszolgáltató a helytelenül társadalmi célú reklámként közölt műsorszámot a Kormány 50 perces időkeretét túllépve sugározta, ezért a Ve. alapvető szabályainak megsértését nem lehetett megállapítani.
- [31] A Kúria a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján a kérelmezett határozatát megváltoztatta, a 218. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazása mellett, a Ve. 152. § (1) bekezdés c) pontja alapján köteleznie kellett a médiaszolgáltatót határozata rendelkező részének a – közléstől számított három napon belül a – jogsértő közléshez hasonló módon történő közzétételére. A Kúria a Ve. 218. § (2) bekezdés b) pontja szerinti jogsértéstől való további eltiltást, továbbá a d) pontja szerinti bírság kiszabását nem tartotta indokoltnak.

A döntés elvi tartalma

- [32] *A műsorszám önmagában társadalmi célú reklámnak minősül, ha abban nem jelenik meg a szervező népszerűsítésének, vagy a szervező támogatásának ösztönzésére irányuló cél. A műsorszám közérdekű célját azonban a népszavazási kampány tartalma és iránya felülírhatja.*

Alkalmazott jogszabályok:

- [33] 2013. évi XXXVI. törvény 146. §, 231. § (5) bekezdés b) pont, 2013. évi CCXXXVIII. törvény 69. §; 2010. évi CLXXXV. 31. §, 203. § 55. pont, 64. pont; 1952. évi III. törvény 163. § (3) bekezdés

Záró rész

- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 229.§ (2) bekezdésének megfelelően nemperes eljárásban bírálta el.
- [35] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt eljárási illetéket a kérelmezettet az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c/ pontja alapján megillető

Kvk.IV.37.935/2016/4.

illetékmentességre figyelemmel a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

[36] A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2016. október 10.

**dr. Kozma György sk. a tanács elnöke; dr. Balogh Zsolt sk. előadó bíró, dr. Hörcherné,
dr. Marosi Ildikó sk. bíró**

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő